No. 283. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 27 en 28 November

Latere Berigten der vorige Courant.

BRUSSEL. — De belgische kamer van vertegenwoordigers is gisteren niet vergaderd geweest. Overigens leveren ook de belgische bladen heden weinig bijzonders op. De nieuwe fransche gezant in Belgie, de heer *Serrurier*, ter vervanging van den heer *Latour Maubourg* [illegible], is te Brussel aangekomen. — Te Antwerpen is sprake van eene geregelde stoombootdienst, onder Kniphausensche vlag, tusschen Antwerpen en Rotterdam aan te leggen. — Eindelijk vergast de *Gazette* [illegible] heden zijne lezers op het verhaal, dat Koning *Willem*, ten gevolge van een' aanval van beroerte, zoude overleden zijn.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (25 *November*) waren genoteerd: Belg. $99\frac{3}{4}$; O. Metall. $102\frac{3}{4}$; Sp. Ardoin 19; Differed. $8\frac{7}{8}$; Nap. r. $90\frac{7}{8}$; B. Tavoliere 56; Sic. 91; Rom. L. $99\frac{1}{4}$; id. te Antw. $95\frac{1}{4}$; Braz. 81. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{1}{8}$ pCt. verlies k. z.

Te Londen heeft men berigten uit Lissabon tot den 12den dezer ontvangen; de rust bleef er heerschen, maar meer en meer openbaarde zich onder de bevolking een groote wrevel tegen de vreemdelingen, vooral tegen de Engelschen. De koningin en haar gevolg reden dagelijks, in open rijtuig, de stad door; in den schouwburg waren zij ontvangen met het geroep van: *leve de koningin! leve de constitutie van 1820.* Te Lissabon was men tobets zeer beducht voor een' inval van *Gomez* op het Portugeesch grondgebied. Die chef had zich te Quintana op de grenzen bevonden. Men had al de beschikbare troepen naar het bedreigde punt gezonden. Het gerucht liep tevens dat dom *Miguel* eene landing op de kust in 't oog had, met 1500 man door hem in Modena aangeworven. — Het ministerie was nog niet voltallig.

Ter Londensche beurs van den 22sten waren genoteerd: 3 pCt. consols 89; Nat. 2½ pCt. [illegible]; Port. 5 pCt. 81; 3 pCt. [illegible]; Sp. Ardoin $18\frac{7}{8}$; Braz. 86.

In de Parijsche bladen van eergisteren vinden wij de besluiten van de koningin regentes, waarbij, gelijk door ons in de berigten van heden morgen gemeld werd, aan *Rodil* het gezag wordt ontnomen. Dezelve zijn van dezen inhoud:

KONINKLIJK DECREET:

In mijne hoedanigheid van koningin-regentes, ontneem ik, uit naam mijner doorluchtige dochter, de koningin *Isabella*, de betrekking van minister van oorlog, alsmede die van generaal der koninklijke garde-infanterie, aan den luitenant-generaal *Rodil*. Gij zult u daarnaar gedragen.

(*get.*) DE KONINGIN,

Op het Paleis 15 November 1836.

A. D. J. M. CALATRAVA,
president van den raad van ministers.

Het tweede dekreet van dezelfde dagteekening ontneemt den markies *Rodil*, al zijne regten en attributien, hem toegekend en opgedragen bij het decreet van den 16den September te voren.

In eene bijzondere briefwisseling van den 16den uit Madrid, door het *Journaal des Débats* medegedeeld, wordt verzekerd, dat de meening des tegenwoordigen bestuurs, gelijk die van de meerderheid der cortes, omtrent de wijzigingen in de constitutie te brengen, zich hoofdzakelijk tot de volgende punten zoude bepalen: 1°. het toestaan aan de kroon van het regt van het *Veto*; 2°. het bevestigen van het regentschap in handen van de koningin; 3°. de regtstreeksche verkiezingen voor de kamer van gedeputeerden; 4°. de daarstelling eener eerste kamer, welker leden door de koningin zouden worden verkozen; met afschaffing evenwel der erfelijkheid; 5°. de constitutie zooveel mogelijk in eenen meer gematigden geest te vormen, daarbij de belgische tot leiddraad nemende. Over deze vijf hoofdpunten zou de arbeid der kommissie van herziening loopen en de cortes te beraadslagen hebben.

Onder al de rapporten en voorstellen, die bij de cortes dagelijks worden ingediend, verdient wel eene bijzondere opmerking, als een blijk opleverende, hoe wanhopig de zaken staan, een rapport van de provinciale deputatie, commissie van wapening en verdediging, der provincie Logrono, aan de cortes in de jongste dagen ingediend; daarin leest men:

» Wij vragen aan deze achtenswaardige vergadering de vergunning, om haar niet slechts het gepaste, maar de noodzakelijkheid, zelfs de onvermijdelijkheid onder het oog te brengen, dat eene commissie, uit de nationale vertegenwoordiging zelve gekozen, zich naar de hoven van St. James en der Tuilerien begeve, om er, uit naam der Spaansche natie, uit naam der menschelijkheid en der maatschappelijke belangen, die het beschaafde menschdom vereenigen, met al de veerkracht, het Spaansch karakter eigen, op maatregelen aan te houden, waardoor aan zulk eene vernielende worsteling een einde kan gesteld worden. Een dergelijk besluit zou door de eenparige zegenwenschen der volken worden achtervolgd. Welke dankbetuigingen zouden dezelve de weldadige wezens niet toebrengen, die hun den vrede en daarmede de zekerheid van hun bestaan en van hunne bezittingen, terug bezorgden!!"

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten November.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 16den November 1836, no. 68, zijn in de regtbank van eersten aanleg te Alkmaar, de navolgende benoemingen gedaan: Tot regter, mr. *A. J. C. Muus*; tot substituut-officier, jhr. mr. *W. A. van Hogendorp*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 17den November 1836, no. 95, zijn tot regters in de regtbank van eersten aanleg te 's Hertogenbosch benoemd: mr. *J. Verefelt* en mr. *F. J. E. Bergmann*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 20sten November 1836 no. [illegible], is tot regter-plaatsvervanger in de regtbank van eersten aanleg te Amsterdam benoemd: mr. *A. E. Pinning*.

— Naar men verneemt is van wege Z. M. den Koning aan den pruissischen majoor *von Ledebuhr*, die belast is geweest met de overbrenging van het antwoord van Z. M. den Koning van Pruissen, op de kennisgeving der jongste bevalling van H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden, een gouden doos met Hoogstdezelfs naamcijfer, ter waarde van twee duizend gulden, ten geschenke gegeven.

— Ter gelegenheid van het onderzoek der begrootings wet nopens de middelen, is door een lid der Tweede Kamer voor Noord-Braband, de navolgende nota in zijne afdeeling overgelegd:

» Bij den bezwarenden aanslag, waarvan de provincie Noord-Braband, ten gevolge van de wet van den 19 december 1834, is onderworpen, heeft de ondergeteekende met leedwezen opgemerkt, dat de grondlasten, naar de beschouwing der regering, op vaste grondslagen zouden zijn gevestigd.

» De overschatting van Noord-Braband is onwederlegbaar betoogd; zij is in het oogvallende, met betrekking tot andere gewesten; ten aanzien van Gelderland is zij stootend.

» Den bestaanden aanslag te doen voortduren, is niet billijk, en de ondergeteekende acht eene verbeterde reparatie noodzakelijk.

— Te Utrecht is op den 21sten een nieuw gebouwde stads-armenschool ingewijd, welke voor het onderwijs van ruim 300 behoeftige kinderen is daargesteld. Bij deze plegtigheid waren het stedelijk bestuur, de regenten der stads-armenscholen en vele andere personen, benevens de kinderen der beide andere armscholen tegenwoordig. Het aanschouwen van meer dan 1000 behoeftige kweekelingen bragt bij elk eene waarlijk aandoenlijke gewaarwording te weeg.

— De Engelsche en Noord-Amerikaansche stoomboot-maatschappij te Londen, heeft een kontract gesloten om het grootste stoomschip te doen bouwen, dat immer heeft bestaan. Dit vaartuig is het eerste linie-stoomschip, dat bij afwisseling zal varen tusschen Londen en New York, en tusschen Liverpool en New-York heen en weder. De lengte van de kiel zal 220 en die van het dek 23[illegible] voet zijn, daarbij zal het 27 voet diepgang hebben. Dit vaartuig zal drie dekken hebben en 1700 tonnen last kunnen bergen. Het zal door twee stoommachines in beweging worden gebragt, elk van 225 paardenkracht, en het wordt zoodanig ingerigt, dat de voordeelen van zeilkracht gemakkelijk met die van den stoom te vereenigen zijn zullen.

— Op den Lord-Majors-dag (wanneer jaarlijks te Londen een nieuwe burgemeester wordt geinstalleerd) heeft te Londen een betreurenswaardig ongeluk plaats gehad. Op eene timmerwerf aan de

Theems nabij de Blackfriarsbrug, hadden eenige werklieden verscheiden stukken klein geschut geplaatst, om door het afschieten derzelve den Lord-Maijor te begroeten, zoodra de stoot de rivier afkwam. Bij het heengaan van den trein waren deze kanonnetjes herhaaldelijk afgeschoten, zonder dat het minste ongeval de algemeene vreugde stoorde; ook bij de terugkomst van den stoet had het werkvolk de stukjes onderscheiden malen losgebrand, toen eindelijk een derzelver (dat, gelijk naderhand bleek, door vergissing dubbel was geladen) plotseling barstte en in vele stukken onder de omstanders werd geslingerd, met dit bedroevend gevolg, dat vijf personen allerjammerlijkst werden verminkt en verscheiden andere ligtere kwetsuren ontvingen.

— Blijkens de laatst ontvangen Javasche Couranten zijn op Java overleden: den 11 Maart, ten gevolge van uitgestane vermoeijenissen, in de togten en marschen tegen Bonjol, de wel-edel-gestr. heer *Andries Yske*, kapitein bij het 1ste bataillon infanterie; den 4 Julij, te Djocjokarta, de wel-edel-gestr. heer *D. Kessler*, 1ste luit. bij het 5de bat. infanterie; en den 9 Julij, te Batavia, de wel-edel-gestr. heer *S. J. Domburg*, Kapitein, plaatselijke kommandant te Batavia.

— Bij eene in de Javasche Courant onder dagteekening van 20 Junij voorkomende aankondiging, van den directeur van 's lands middelen en domeinen, is ter kennisse van den handel gebragt, dat, bij resolutie der hooge regering van 8 januarij te voren, met intrekking van het vroeger deswege bepaalde op het entrepotswezen en het overschepen van goederen te Padang, van toepassing verklaard zijn de bepalingen, vervat bij het reglement op de entrepots en entrepot-regten, mitsgaders op de overscheping van goederen op de reeden in Nederlandsch Indie, gearresteerd bij publicatie van 12 julij 1825, alsmede het tarief voor de heffing van pakhuishuur in de entrepots, vastgesteld bij resolutie der hooge regering van 14 mei 1833, no. 1, met de volgende wijzigingen evenwel:

a. Dat uit het entrepot te Padang geen invoer zal mogen geschieden van goederen, beneden de waarde van *f* 500;

b. Dat onder de, voor den invoer in entrepot uitgesloten artikelen, ook de koffij zal zijn begrepen; en

c. Dat voortbrengselen van Sumatra, welke geteeld zijn buiten het Nederlandsch gebied, voorloopig geheel zullen zijn vrijgesteld van de betaling van entrepots-regt, en alleen onderworpen zullen zijn aan de voldoening van de bepaalde pakhuis-huur, voor zoo ver tot het entreposeren derzelve door het gouvernement pakhuisruimte is verstrekt; zullende het entreposeren van deze voortbrengselen in particuliere gebouwen, ter keuze van de belanghebbenden staan.

FRANKRIJK.

PARIJS, (DONDERDAG) DEN 24STEN NOVEMBER.

De *Moniteur* houdt heden een rapport van den oorlogsminister *Bernard*, door eene ordonnantie gevolgd, waarbij bepaald wordt, dat voortaan de bevordering in de hooge rangen van het wapen der kavallerie, niet meer over de drie afzonderlijke deelen van hetzelve, maar over het geheel wapen zal loopen. Deze maatregel schijnt een gevolg te zijn van sedert lang opgegane klagten tegen de vorige wijze van bevordering, en bespoedigd door het jongst gebeurde te Straatsburg, 't welk de noodzakelijkheid er te meer van had doen inzien. Ook in de bepalingen omtrent de bevorderingen onder de lagere rangen der infanterie van het leger zal, zegt men, eene hervorming komen.

— Naar men verzekert zal men in de aanstaande zitting weder terug komen, op het reeds onderscheidene malen behandelde onderwerp van de bevrijding der negerslaven. Een der leden zou daaromtrent een nieuw plan hebben bedacht; 't welk hij voordragen wilde, en dat in niets minder zou bestaan dan in eene soort van algemeene onteigening ten algemeenen nutte. Na daartoe te zijn overgegaan en den prijs der schadeloosstelling eenmaal bepaald hebbende, moest het gouvernement de gronden en werkplaatsen in de kolonien afstaan aan handel- en industriele commissien aldaar, uit werklieden zamengesteld, onder vergoeding van deze eener intrest van 5 pCt. van de voorgeschotene gelden. Hoe fraai dit ontwerp mag zijn, gevoelt ieder dat de uitvoering schier onmogelijk is; alleen de kwestie der geldmiddelen biedt onoverkoomlijke zwarigheden aan, daar men berekent, dat er voor den aankoop ten minste niet minder dan 300 millioenen fr. zouden noodig wezen.

— Men spreekt steeds van conferentien die de heeren *Molé* en *Montalivet* met den heer *Thiers* zouden houden, en ten oogmerk hadden, om hem ten laatste, na hem eerst weder in gunst op de Tuilerien te hebben gebragt, in het ministerie te doen treden. Tot heden is de heer *Thiers* na zijne terugkomst, nog slechts eenmaal door den Koning ontvangen. Sommigen willen, dat terwijl de doctrinaire leden van het kabinet hun best doen, om zich eene meerderheid in de aanstaande kamer te bezorgen, de heer *Thiers* en zijne vrienden, in eenen geheel anderen geest werkzaam zijn, en in stilte bij de heeren *Molé* en *Montalivet* ondersteuning vinden. Hoe weinig staat echter op dergelijke losse geruchten te maken is, behoeft wel geen betoog.

— Naar men verzekert is het ministerie tegenwoordig veel meer dan vroeger vergevingsgezind en bereid om, op de enkele aanvraag, vermindering van straf aan staatkundige veroordeelden toe te staan. Naar het thans gegeven voorbeeld met de heeren *Polignac* en *Guernon Ranville*, zouden de veroordeelden van alle categorien op dezelfde voorwaarden vermindering van straf bekomen kunnen. De overgeblevene gevangenen van Doullens, welke bij de jongste poging tot ontvlugting gekwetst zijnde geworden, weder achterhaald werden, zouden voorloopig naar een huis van gezondheid worden overgebragt, onder voorwaarde van hun woord van eer, dat zij geene pogingen tot ontvlugting aanwenden zullen.

De gezondheidstoestand van den heer *Polignac* wordt gezegd zoodanig te zijn, dat men twijfelt, of hij wel [illegible] de reize over zee zal zal kunnen ondernemen.

— Onder de geruchten, heden in omloop, behoort dat de admiraal *Hugon* bevel zou gekregen hebben, om met de voornaamste scheepsmagt onder zijn bevel, van den Taag naar Toulon terug te keeren, met achterlating van slechts eenige ligte vaartuigen. Men herinnert zich dat voor weinige dagen juist het tegendeel werd gemeld; toen heette het, dat het gouvernement door couriers en met den telegraaf, naar Toulon bevelen had gezonden, van nog meerdere oorlogsvaartuigen in gereedheid te brengen, om het eskader van den admiraal *Hugon*, in den Taag, te versterken.

Een ander gerucht, op geloof van een brif uit Algiers van den 13den dezer, verbreid, houdt, dat de Emir *Abd-el-Kader*, dien men gezegd had, dat met eenige weinige getrouwen naar zijn kampement was afgetrokken, integendeel gebruik had gemaakt van de afwezendheid des maarschalks *Clausel* van Algiers, en met eene vrij aanzienlijke magt in den omtrek der stad was verschenen. De generaal *Rapatel* had maatregelen tegen eenen overval genomen.

— Volgens den *Constitutionnel* zou de infant don *Sebastiaan* met zijne familie laatstleden zondag Blois gepasseerd zijn, zich naar Parijs begevende.

— Uit Madrid heeft men heden geene nadere tijdingen; maar in de bijzondere briefwisseling uit Bayonne, van den 20sten November, leest men het volgende:

» Eergisteren is de generaal *Lebeau* te St. Jean-Pied-de-Port aangekomen, nadat hij alvorens zijne demissie gegeven had, die ook door het gouvernement te Madrid is aangenomen. Hij heeft zulks aan het korps onder zijne bevelen, bij eene dagorder aangekondigd, van den 15den gedagteekend, en van dezen inhoud:

SOLDATEN!

» » De veranderingen die in de krijgsbeschikkingen, waarmede ik bij mijne komst in Spanje belast werd, hebben plaats gehad, hebben mij, nu reeds langer dan eene maand geleden, bewogen, om aan H. M. te verzoeken, mij de vergunning te geven van naar Frankrijk wederom terug te keeren. In afwachting van het antwoord op dit verzoek, heeft het operatie-korps van Navarre, verscheidene voorbeelden voor oogen gehad van mijne toewijding aan de zaak van *Isabella II.*

» » De generaal graaf *de Clonard* heeft langs eenen buitengewonen weg een brief, van den 31sten October gedagteekend, van het ministerie ontvangen, waarbij hij benoemd wordt tot kommandant van het operatie-korps van Navarre . . . " "

» Bij een naschrift van deze dagorde aan de troepen van het vreemde legioen, zegt de generaal *Lebeau* dat hij zich naar Parijs begeeft, en daar voor hen in de bres zal springen, ter voorziening in de behoeften die het legioen zoo dringend ondervindt.

» Ziedaar alzoo de beide hoofd-officieren door Frankrijk en Engeland aan Spanje geleend, deszelfs dienst verlaten; want men kan het vertrek van den generaal *Evans* als ophanden beschouwen; zijn brief aan de kiezers van Westminster laat geen den minsten twijfel desaangaande.

» Men verspreidt het gerucht van de inname van Bilbao door de karlisten op den 18den. De tijding daarvan was de grenzen langs den kant van Ainhoa en Behobie overgebragt."

Ter beurze alhier hechtte men nog weinig geloof aan het, reeds zoo dikwijls gelogenstraft, berigt van de bemagtiging van Bilbao. Aan een verspreid gerucht van den dood des konings van Napels aan de cholera, geloofde niemand.

— Ter beurze van heden (24 November) waren genoteerd: 5 pCt. 105,95; 3 pCt. 79,35; Nap. renten 98,25; Spanje Ardoin 19¾; Passive 5⅛; Deferred 7⅞; Rom. L. 99¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 23sten November.

Zoo men verneemt heeft men in onze wetgevende vergadering dezer dagen in eene geheime zitting in overweging genomen, om aan den senaat den voorslag te doen, tot het onverwijld naar Maintz doen overvoeren van alle zich hier bevindende staatkundige gevangenen. Vroeger namelijk was de wetgevende vergadering slechts gezind, om alleen de reeds veroordeelden derwaarts te zenden. Indien het besluit tot verwijdering der gevangenen mogt doorgaan, verwacht men dat wij ook spoedig van de bezetting der bondstroepen alhier ontslagen zullen worden.

— Uit Baden verneemt men, dat aldaar appartementen voor Z. K. H. den grootvorst *Michael* van Rusland gehuurd zijn, welke voornemens is aldaar den winter door te brengen.

— De in het Zuiden van Duitschland zich meer en meer uitbreidende cholera, wekt veel bezorgdheid, vooral in de staten, waar men tot dusverre van dezelve is verschoond gebleven. Onder anderen is men in Wurtemberg, waar men dagelijks te gemoet ziet dat de ziekte de grenzen zal overschreden hebben, op het nemen van gepaste voorzorgmaatregelen bedacht. — Te Munchen is de gesteldheid, volgens de jongste berigten, niet verergerd.

— Te Weenen waren den 18den November genoteerd: 5 pCt. Metall. 104⅝; 4 pCt. 98⅞; Bankactien 1363, 63½.

ENGELAND.

LONDEN, den 23sten November.

De bladen der whigs en radicalen maken grooten ophef van eene bijeenkomst die aanstaanden maandag te Lambeth moet gehouden en waar de doeltreffendste middelen tot hervorming van het Hoogerhuis overwogen moeten worden. Bij al de goedkeurig welke zij voorgeven dat door de bevolking aan deze pogingen gehecht wordt, erkennen zij echer, dat men zich niet genoeg haasten kan om het Ministerie te hulp te komen, dewijl de conservative partij geene moeite onbeproefd laat om weder in het bewind te geraken.

De conservatiyen verwijten lord *Palmerston*, dat hij er de eer der engelsche diplomatie aan gewaagd heeft, om de Pairs in Portugal te helpen herstellen, terwijl hij in zijn vaderland de maatregelen dergenen begunstigt, die alles aanwenden om de britsche Pairs hun gezag en invloed te ontrooven.

— Sir *R. Peel* heeft zich de benoeming tot lord rector van Glasgow laten welgevallen en tevens geschreven aan den maaltijd te zullen deelnemen, waarop hij door de kooplieden en andere voorname inwoners dier stad is genoodigd, als hij zich daar bevinden zal om in voornoemde betrekking geïnstalleerd te worden.

— Den 19den is te Dublin eene groote vergadering der algemeene Iersche associatie gehouden, in welke, nadat vooraf *O'Connell* zich in hevige bewoordingen beklaagd had over de jongste benoemingen van magistraats-personen, het parlementslid *Sharman Crawfuerd* een plan tot geheele afschaffing der tienden ontwikkelde. De vorige ministeriele plannen op dit stuk waren volgens den spreker slechts halve maatregelen. Men gejuich werden zijne voorstellen aangehoord, doch op den raad van *O'connell* besloten, alvorens aan dezelve verder gevolg te geven, ze aan eene commissie ter onderzoek te onderwerpen.

Het getal der gepleegde moorddadige aanslagen en andere verregaande ongeregeldheden in Ierland is gedurende de laatst verloopen maand ongemeen groot geweest.

— Men heeft een officielen staat opgemaakt van de verschillende commissien sedert November 1830 tot Februarij ll. benoemd, en is het daaruit gebleken, dat gedurende dien tijd niet minder dan 625 personen tot zoodanige commissien zijn gebezigd geweest en de daarvoor bestedde uitgaven de aanzienlijke som van 477,000 p. st. hebben beloopen. Van de zijde der oppositie verzuimt men niet daarbij op te merken, dat onder het ministerie *Peel* slechts een dier talrijke commissien is benoemd, en deze zeer weinig kosten heeft veroorzakt.

— De spaansche ambassadeur *d'Arguilla* heeft een onderhoud met lord *Palmerston* had.

— In brieven van de Kaap de Goede Hoop wordt geklaagd, dat de nieuwe luitenant-gouverneur van het district Albany, de heer *Stockenstrom*, geweigerd had het adres aan te nemen, waarbij de inwoners hem met zijne aankomst te Grahamstown geluk wenschten, en meer nog dat hij de kolonisten van dat district bij het Huis der Gemeenten had aangeklaagd, als deelnemers in de wreedheden welke bij de laatste togten tegen de inboorlingen waren bedreven. Meer dan zeven honderd kolonisten hadden eene acte van beklag geteekend, waarbij zij eischen dat hun gehouden gedrag onderzocht moge worden.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Terwijl zich de aandacht der Natuur- en Weerkundigen dezer dagen bijzonder vestigt op de periodische verschijning van een buitengewoon getal vallende Sterren, schrijft men uit *Florence*, dat aldaar den 18 September, des voormiddags ten tien ure, een uit de lucht gevallen vuurkogel het kruis van den toren *Monte Oliveto* afgeslagen, en zich vervolgens in verscheidene vuurkogels verdeeld heeft, welke in de kerk en het klooster zijn gedrongen en aldaar vrij wat schade veroorzaakt en eenige kloosterlingen gekwetst hebben. Men weet, dat sommige natuurkundigen de vallende sterren houden voor steenen, welke door de volkanen in de Maan worden uitgeworpen, gelijk onder anderen het gevoelen is van BENZENBERG, die daarom in de Augsburgsche *Allgemeine Zeitung*, om nadere en naauwkeurige berigten wegens den te *Florence* gevallen vuurkogel verzocht heeft. — De Italiaansche Improvisator BINDOCCI geeft thans te *Berlijn* in 't openbaar proeven van zijn kunsttalent. De eerste zoogenaamde *accademia di poësia estemporanea* werd door hem gehouden den 11 dezer, waarbij hij inzonderheid door de behandeling van het hem opgegeven onderwerp, *de wroegingen van den Vadermoorder* groote bewondering wekte, en na het bezingen van MARCO BOZZARIS, *de geest van Rafaël, de tranen der weduwe* (een boertig gedicht), de kroon op zijne dichtproeven zette door een lofzang op FREDERIK *den Groote*, welken hij zoo behandelde, dat door de kunstige vlechting van onderscheidene onderwerpen, welke door het publiek waren opgegeven, alle denkbeeld van voorafgegane overdenking moest verdwijnen. — Te *Frankfort* is eene inteekening geopend voor een gedenkteeken, 't welk in *Engeland* zal worden opgerigt voor den kruidkundige DOUGLAS, die te midden zijner wetenschappelijke reizen op de *Sandwich-eilanden* den dood heeft gevonden. — Te *Weenen* is den 12 dezer een nieuw treurspel van den Baron MUNCH-BELLINGHAUSEN, die zich als Dichter HOLM noemt, ten tooneele gevoerd. Hetzelve is getiteld: *der Adept.* — Indien men eenen te *Hamburg* ontvangen brief uit *Veracruz* van 8 Sept. gelooven mag, dan heeft een herder, bij het opzoeken van verdwaalde schapen, niet ver van *Jalapa* eene stad ontdekt, welke door irruptien van vuurbergen in vorige eeuwen onder eene massa lava is bedolven geworden. Reeds zou men eenige ingezetenen dier stad dood in eene zittende houding hebben aangetroffen; van regeringswege worden thans opgravingen bewerkstelligd, hopende men welligt ook schatten te zullen vinden in dit nieuwe *Pompeji*.

FRANKRIJK. — Door den kundigen Schrijver van het bij alle boekenkenners bekende *Manuel du Libraire*, BRUNET, is de ontdekking gedaan van 60 eigenhandige brieven van den beroemden Engelschen wijsgeer LOCKE, in het Fransch geschreven aan NICOLAS THOYNARD. — De *Echo du Monde Savant* deelt eenen brief mede van den Hr. HERSCHEL aan de *Kaap de Goede Hoop*, waarin deze sterrekundige onder anderen berigt geeft zijner waarnemingen omtrent de Halleijsche Komeet. HERSCHEL heeft de Komeet ook na hare terugkeering, van 24 Januarij tot 5 Mei, kunnen beschouwen en heeft haar, na haren doorgang door het perihelium aanmerkelijk veranderd gevonden. Langen tijd had zij geenen staart. De parabolische omhulling van het hoofd der komeet had zich, als onder het oog des waarnemers, gevormd met eene zoo verbazende snelheid, dat hare zigtbare massa (welke duidelijk gerand was) in den tijd van 24 uren, van 's morgens 24 Januarij af, zich meer dan verdubbelde. HERSCHEL verzekert, zonde overdrijving te kunnen zeggen, dat hij de Komeet voor zijne oogen heeft zien aangroeijen. — De Dagbladen melden den dood van een der geleerdste kruidkundigen van onzen tijd, den hoogbejaarden C. H. PERSOON, geboren aan de *Kaap de Goede Hoop*, die een pensioen genoot van de Nederlandsche Regering, en wiens uitmuntend herbarium zich in het Museum der Universiteit van *Leijden* bevindt.

BELGIË. — Men verzekert, dat door het Bestuur thans bepaaldelijk is besloten tot het oprigten van zes standbeelden van groote mannen, welke *België* heeft opgeleverd, en dat de uitvoering van dezelve is opgedragen aan de beeldhouwers SIMONIS, JEHOTTE, VAN ASSCHE, VAN GEEL, PARMENTIER en DE KUYPER.

NEDERLANDEN. — De Vierde Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut, zijnde de Klasse der Fraaije kunsten, zal op den 7 December aanstaande eene openbare zitting houden. — De *Algemeene Konst- en Letterbode* deelt thans ook een berigt mede der waarneming van vallende Sterren in den nacht van 12—13 Nov. ll., hier te lande gedaan, en wel door den Hoogleeraar VORSSELMAN DE HEER te *Deventer*. Volgens dat berigt zijn er bij deze waarneming in dien nacht gezien omstreeks 150 meteoren, waarvan sommige zoo glansrijk als *Jupiter*. Volgens de berekening van den Hr. VORSSELMAN DE HEER was het aantal vallende Sterren dien nacht buitengewoon groot, daar er zich gemiddeld elke 2' een vertoonde, terwijl BRANDES slechts opgeeft, dat er gewoonlijk zelden 20' verloopen zonder dat men eene Ster ziet verschieten.

Nieuwste Fransche Letterkunde, N°. VI.

LES DEUX CADAVRES par FRÉDÉRIC SOULIÉ, 3 volumes in 8°. Prix *f* 1,65.

Deze roman is een proefstuk, hoe ver men het brengen kan in het afschilderen van hatelijke karakters, van bloedige tooneelen, van laaghartige wraaknemingen, van staatkundigen haat. Het werk beveelt zich aan door

den titel als handelende over twee lijken. Wij vernemen nader, dat het hier het lijk van KAREL I van Engeland en van CROMWELL geldt; maar inderdaad is de geheele voorstelling eene allerwalgelijkste satire op de heiligheid van het koningschap, die men in de afschuwelijkste mishandelingen van KARELS lijk voorstelt, en een loflied op de republikeinen. Overal wordt al wat hatelijk, al wat slecht, al wat gruwel is, toegedaid aan de legitimistische partij; al wat goed is, aan de republikeinsche, en mogt deze soms te ver gaan, het wordt verbloemd, als of al die misdrijven waren uitgelokt door de tegenpartij. Indien men zich kan verlustigen bij eene *obscène* mededeeling van een smartelijk kraambed en bij het sterven eener ongelukkige; als men ooggetuige wil wezen, van den marteldood van Koning KAREL I, en bij dat ootroerend tooneel de partijwoede wil aangehaald zien in twee zeer jeugdige kinderen, die de helden van dit verhaal worden, om later de lijkkist van dien martelaar in de Theems te zien werpen, dan vult die reeks van gruwelen reeds het *eerste* boek, 't welk tot opschrift voert: *Le roi légitime*. Maar geen dezer boeken, waaruit dit werk bestaat, behoeft daarvoor onder te doen.

Het *tweede* boek getiteld: *l'Usurpateur*, bevat de verwonderlijke gevorderdheid in geestontwikkeling van een tienjarig kind, dat zelfde, 't welk als door wijlen Koning KAREL verwekt was bij de ongelukkige jonge dochter, die men in het eerste boek in het kraambed sterven ziet; en dat opgekweekt is geworden door eenen listigen satelliet der legitimistische partij, door eenen verraderlijken geestelijke. 't Spreekt van zelf, dergelijke personen zijn onmisbaar in soortgelijke verhalen. Dat zelfde boek houdt ook het sterfbed van CROMWELL. Het is ons voorgekomen, als of de schrijver veel had overgenomen van de denkwijze van WALTER SCOTT, omdat de schilderij ons hier en daar herinnerde, aan diens schrijvers voorstellingen van den Protector van Engeland.

In het *derde* boek treft men aan onder den titel: *Les régicides et les royalistes.* CROMWELL had (in het vorige boek) aan een zijner vijanden vergiffenis verleend op zijn sterfbed, op het verzoek van een der voornaamste republiekeinen, en die groot aandeel had gehad in het veroordeelen en ter dood brengen van Koning KAREL; nu was de kaart gekeerd, die zelfde persoon was naar de Nederlanden gevlucht; dan verraderlijk op zee gelokt, wordt hij door den onverzoenlijken vijand zijns zoons gevat, naar Londen opgevoerd, en aldaar opgehangen na regterlijk vonnis. De man die deze verraderlijke gevangenneming doet, is een der kinderen van onder het schavot; dit ander kind was de zoon des gevangenen koningsveroordeelaars. De politieke haat tusschen deze twee kinderen was echter vergroot, door dat beiden genegenheid hadden opgevat, voor de jeugdige wees, die geboren werd op den sterfdag haars vaders en moeders; en die den jongen republikein lief had, ofschoon zij koningsgezind werd opgevoed.

Het *vierde* boek, dat genaamd is *la Restauration*, houdt het verhaal der pogingen in, om CROMWELL's lijk op te hangen, en KARELS lijk te vereeren; de jonge republiekein verijdelt dit, door het lijk van Koning KAREL te doen opgraven en te vervoeren, en het te stellen ter plaatse waar men dacht dat CROMWELLS asch rustte; doch hij echter dit doel bereikt, rust hij met de lijkkist halfweg uit, ontmoet aldaar de onschuldige wees, de dochter van KAREL, die niet wist dat haar vaders lijk daar bij haar was; de ellendeling grijpt haar aan, verkracht haar op de kist haars vaders, en na zijne lusten bekoeld te hebben, voltoert met een onberouwend hart zijn voorgenomen schelmstuk.

In het *vijfde* boek hangt het lijk van KAREL 't welk men dat van CROMWELL dacht, aan de galg; het beulswerk was verrigt door een gemaskerd edelman, die voor goud dat oogenblik gekocht had, door den jongen legitimist, den medeminnaar van de koninklijke wees; het boek draagt den naam: *l'Anniversaire*; omdat het de jaardag was, waarop vroeger Koning KAREL den dood had moeten ondergaan. Toen het gepeupel het misdrijf ontdekte, ontstond oproer onder de menigte; de beschrijving daarvan is schrikkelijk, maar de aanstoker van alles was het gevaar ontweken; doch aan dat tooneel was nog een ander voorafgegaan, dat nog schrikkelijker was; het was de beschrijving van een tweegevecht, waarin twee broeders met de uiterste woede elkanders dood zoeken, en waaruit de listige koningsgezinde, zegevierend op zijnen edelmoedigen rondborstigen republikeinschen broeder, treedt en heen gaat als of er niets gebeurd ware. Het *laatste* of *zesde* boek zet de kroon op alles; het is het sterfbed des moeders van den jongen republiekein, die haar zoon niet durft zegenen, maar ook niet vloekt; het houdt verder in, hoe door vrees voor de pest een koninklijk lustslot is afgesloten, waarin de republikein den brand steekt, waar de door hem geschoffeerde koninklijke wees vertoeft, waar de moeder van zijnen doodvijand en medeminnaar, den jongen legitimist, ziek te bedde ligt, en waar deze beide in den brand omkomen, terwijl hij zelf, aldaar aangetroffen door dien medeminnaar sterft, na zijne tegenpartij ook eene doodelijke wond te hebben toegebragt. — Zoo lost zich het verhaal van *twee* lijken op in dat van *tien* lijken; waarvan het sterfuur van allen op het vreesselijkste is medegedeeld. — De schrijver zoekt zijn werk te verschoonen, en wil het doen doorgaan als of hij bloot afgemaald hebbe, de woelingen en de verderfelijke gevolgen van staatkundige partijschappen; daar zouden wij vrede mede hebben, waar niet al het hatelijke en verachtelijke op eene partij geschoven, en de andere geheel in het licht wordt gesteld. Daar dergelijke voorstellingen, gewoonlijk nadeelig werken op de menigte, en veelal valsche denkbeelden voortplanten, waarschuwen wij met ernst tegen dit werk, waarbij het gevoel geschokt en verstompt, het verstand beguicheld en het hare niet ten goede wordt gestemd; en betreuren dat het krachtig penseel van den schrijver zich niet met meer onpartijdigheid, en waarom niet liever op andere voorwerpen ware gebruikt geworden. Met dit werk eindigt de eerste serie van de onder den titel van *Museum litteraire*, ook gezamenlijk uitgegeven wordende werken; in die serie is veel goeds, maar ook veel schadelijks opgenomen. De drie eerste werken der *tweede serie*, op beter papier gedrukt, en waarvan de inhoud zeer belangrijk is in hare soort, zullen eerstdaags de stof opleveren voor nadere beschouwingen; het geheel wettigt echter onze vroegere aanbeveling, om deze verzameling, der voortbrengselen der *Nieuwste Fransche letterkundigen* te schaffen.

169ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

33ste en laatste Trekking.

No. 6445, een prijs van f 1000 en premie van f 25,000.

No. 18349, een premie van f 10,000.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 25sten November.*

TARWE. — In een doen, doch weinig in omgegaan: 129 ℔ puike Friesche f 240; — 124 oude dito f 212; — 122 gear. oude roode Koningsb. f 206; — 128 Friesche aan de Zaan f 233 bij partij.

ROGGE. — Nieuwe, iets lager afgegaan, als: 124, 125 ℔ N. Overijsselsche f 160, 162. — Oude als voren gehouden.

GARST. — In een doen: 104 ℔ N. Friesche Winter f 137.

HAVER. — Prijshoudend: 70 dikke zonder wigt f 65; — 78 ℔ [illegible] dito f 100; — 84 ℔ fijne f 111.

BOEKWEIT. — Prijshoudend: 115 ℔ Bossche f 150; — 110 Groning. Veen f 125.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — 1 £ hooger; Deensch 63 £; op 9 vat dadelijk 70 £.

LIJNZAAD. — lusteloos: beschadigd Archangel van 99 en 103 ℔ f 8, $8\frac{1}{8}$, $8\frac{1}{4}$, $8\frac{3}{8}$; $8\frac{5}{8}$ en $8\frac{3}{4}$ per mud.

RAAPOLIE. — flaauw: per 6/w. f $44\frac{1}{4}$; vliegend f 43, $42\frac{3}{4}$; Dec. f 43, $42\frac{1}{2}$; Mei f 41.

LIJNOLIE. — per 6/w. f $37\frac{1}{4}$; vliegend f 36.

HENNIPOLIE. — per 6 w. f $46\frac{1}{4}$; vliegend f 45.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *November*) waren genoteerd: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 52, $\frac{1}{16}$, 52; dito 5 pCt. 99; Kansb. $21\frac{3}{8}$; Amort.-Sind. $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{2}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $74\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; Handm. 175, $175\frac{1}{4}$, 175; Ardoins 85 £, $19\frac{1}{2}$, $19\frac{1}{16}$; Uitgest. $8\frac{1}{4}$; Pass. $5\frac{1}{2}$; Fr. 3 pCt. $79\frac{1}{8}$; Metall. 99, $98\frac{7}{8}$; Columb. $16\frac{1}{8}$, 16.

TE HUUR TEGEN MEI 1837 OF EERDER,
Het KASTEEL te *Moergestel*,

driekwartier uurs van *Oosterwijk* en een uur van *Tilburg* gelegen. Hetzelve bevat eene tot alle gemak met Kasten ingerigte Zaal, zes Kamers, drie Kabinetten, Knechts- en Meiden-Kamer, Keuken, drie Kelders en ruime Linnen-Zolder, Paarden-Stal en berging voor Rijtuigen, Hooi en Brand; benevens afzonderlijk Waschhuis met ingemetselde Ketel en Bakoven, is gelegen in het midden van eenen zeer aangenamen en op zijn Engelsch aangelegden TUIN, beplant met Exquise Vruchtboomen, alles omringd met een breede gracht en tot wandeling aangelegde Buiten-Cingel, benevens eene Allée van groote Linden Boomen tot aan het Dorp, waartoe behoort de zeer wild en vischrijke vrije JAGT en VISSCHERIJ, over de geheele Heerlijkheid van *Moergestel*, waarbij des verkiezende eenig bijliggende WEIDELAND gevoegd kan worden. — Tot nadere informatie adressere men zich, met vrachtvrije Brieven, aan den eigenaar M. A. BEKKERS, Burgemeester te *Chaam* bij *Breda*.

TE HUUR

om dadelijk te aanvaarden of tegen 20 December aanstaande,

Een KOREN-WINDMOLEN te *Ginneken*, gelegen aan het einde van den Steenweg. Nader onderrigt bij de Uitgevers dezer. Brieven *franco*.

*** Door den Boekhandelaar en Boekdrukker M. BALLOT te *Deventer*, is heden uitgegeven en alom verzonden:

1o. RIENZI DE LAATSTE DER TRIBUNS, naar het Engelsch van E. LYTON BULWER, eerste en tweede deel, met eene plaat. Prijs f 6,60.

Het derde en laatste deel is ter perse en volgt zeer spoedig.

2o. VERZAMELING VAN OFFICIELE RAPPORTEN, betreffende den Oorlog op *Java* in de jaren 1825—1830, voorafgegaan door eenige aanmerkingen en mededeelingen, door den Generaal-Majoor NAHUYS, Raad van Nederlandsch Indië en Ridder der beide Nederl. Orders. Derde en vierde of laatste deel, waarbij een Register op het eerste deel gevoegd is. Prijs f 4,50.

De prijs der *vier* deelen, bevattende 1570 pagina's is slechts f 9,30.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

is aan de pers gekomen:

BREDASCHE
Arrondissements-Almanak

Voor het Jaar 1837.

Voorzien van een Naamregister van Administratieve Financiële- en Justitiële Ambtenaren, volledige opgave der Dijk- en Polder-Besturen, Maatschappijen en Leden der Kollegien, alsmede Beoefenaren van de onderscheidene takken der Geneeskunst in de Stad en het Arrondissement *Breda*; benevens eene opgave der Kermissen, Jaar-, Paarden- en Beestenmarkten in de provincie Noord-Braband; de op- en ondergang van Zon- en Maan, de Eclipsen, de Hooge- en Lage Watergetijden, het vaaren der Beurtschepen en Marktschuiten, het rijden der Diligences, de aankomst en het vertrek der Boden, enz. In 12o. met wit papier doorschoten, in wit of groen perkament à 45 Ct.; op best papier 25 Ct.; op ordinair 20 Ct.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.